

03/08/2021 TARİHLİ 31557 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DESTEK PROGRAMINA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2021/24)

Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ 03.08.2021 tarih ve 31557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup ilgili tebliğe ilişkin hususlar aşağıda özetlenmiştir.

Söz konusu Tebliğ'in

- 1'inci maddesinde "**AMACI**" açıklanmıştır.
- 2'nci maddesinde "**KAPSAMI**" açıklanmıştır.
- 3'üncü maddesinde "**DAYANAK**"ı açıklanmıştır.
- 4'üncü maddesinde TANIMLAR açıklanmıştır.
- 5'inci maddesinde TAGEM (Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü)'in "**Kurul Oluşumu ve Görevleri**" açıklanmıştır.
- 6'ncı maddesinde TAGEM'in "**Sekreteryaya Oluşumu ve Görevleri**" açıklanmıştır.
- 7'nci maddesine TAGEM'in "Daire Başkanlıklarının Görevleri" açıklanmıştır.
- 8'nci maddesinde TAGEM'in "**Uzman Havuzunun Oluşumu ve Uzmanların Görevleri**" açıklanmıştır.
- Ayrıca diğer maddelere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

MADDE 9: Çağrı ve Başvuru

Madde 9, (1) fıkra	Madde 9, (2) fıkra
Kurulun her yıl için belirlediği öncelikli konulara ilişkin proje başvurularının TAGEM'e sunulması için, sekreteryaya tarafından her takvim yılında bir kez olmak üzere TAGEM internet sayfasında çağrıya çıkılır.	İlgililerce, proje formatına uygun şekilde hazırlanan projeler, çağrıda belirtilen süre içerisinde TAGEM'e iletilir.

MADDE 10: Proje Başvurularının Değerlendirilmesi

Değişiklik Öncesi	Değişiklik Sonrası
Madde 10, (1) fıkra Başvurusu alınan projeler usul ve esaslarda belirtilen kriterlere göre sırasıyla; sekreteryaya ön değerlendirmesi, daire başkanlığı, uzman ve Kurul değerlendirmeleri olmak üzere dört aşamalı bir değerlendirmeye tabi tutulur. Değerlendirme kriterleri usul ve esaslarda belirlenir.	Madde 10, (2) fıkra Kurul değerlendirmesi aşamasına kadar olan, her bir değerlendirme aşamasında, kriterlere uygun bulunan projeler, bir sonraki değerlendirme aşamasına gönderilir.
Madde 10, (3) fıkra Proje başvuru döneminin bitimini müteakip sekreteryaya, proje formatı bakımından projeleri usul ve esaslarda belirtilen sekreteryaya ön değerlendirme kriterlerine göre değerlendirmeye tabi tutar ve sekreteryaya ön değerlendirme kriterlerine göre uygun bulunan projeleri ön değerlendirmede yapılan tespitler ile birlikte ilgili daire başkanlığına gönderir.	Madde 10, (4) fıkra Daire başkanlıkları her bir projeyi, daire başkanlığı değerlendirme kriterlerine göre yüz puan üzerinden değerlendirerek yetmiş ve üzeri puan alan projeleri, uzman değerlendirilmesi yapılmak üzere en az üç uzmana gönderir.

Madde 10, (5) fıkrası	Madde 10, (6) fıkrası
Uzmanlar her bir projeyi uzman değerlendirme kriterlerine göre, yüz puan üzerinden değerlendirir ve sonuçları Genel Müdürlüğün ilgili daire başkanlığına gönderir.	Daire başkanlıkları, daire başkanlığı ve uzman değerlendirmelerine ilişkin sonuçları, proje değerlendirme formuna işleyerek sekreteryaya gönderir.
Madde 10, (7) fıkrası	Madde 10, (8) fıkrası
Uzmanlarca yapılan puanlamaların ortalaması yetmiş ve üzeri olan projelerin yürütücüleri veya araştırmacısı , Kurul toplantısında, projesi ile ilgili bir <u>sunum yapar.</u>	Kurul üyeleri, her bir projeyi Kurul değerlendirme kriterlerine göre, yüz puan üzerinden değerlendirir. Bu değerlendirme sonucu aldığı puan ortalaması yetmiş ve üzeri olan projeler, nihai puan hesaplanmasında dikkate alınır.
Madde 10, (9) fıkrası	Madde 10, (10) fıkrası
Kurul, puan ortalamasının %50'si ile uzmanlar tarafından verilen puanların ortalamasının %50'sinin alınıp toplanması suretiyle, projelerin nihai puanı hesaplanır ve bu projeler en yüksek puandan en düşük puana göre sıralanır.	Nihai puana göre en yüksek puandan başlanarak ve mevcut Destek Programı bütçe imkânları dikkate alınarak desteklenecek projeler belirlenir.
Madde 10, (11) fıkrası	-
Desteklenmesine karar verilen projeler, Genel Müdürlük internet sayfasından ilan edilir.	-

MADDE 11: Proje Revizyonu ve Sözleşme

Madde 11, (1) fıkrası	Madde 11, (2) fıkrası
Desteklenmesine karar verilen projelerde, gerekli görüldüğü durumlarda, sözleşme yapılmadan önce ilgili daire başkanlığı tarafından, sekreteryanın, daire başkanlığının, uzmanların ve Kurulun tespitleri doğrultusunda teknik, mali, idari ve benzeri konularda revizyon yapılması talep edilebilir. Revizyon talep edilen projeler ile ancak bu talepler karşılandıktan sonra sözleşme imzalanabilir.	Revizyon sonrası sözleşme yapılacak projeler, daire başkanlığı tarafından sekreteryaya bildirilir.
Madde 11, (3) fıkrası	Madde 11, (4) fıkrası
Sekreteryanın organize ettiği sözleşme töreninde; proje yürütücüsü, yürütücü kurum ile proje ortağı kurumun/kurumların imzaya yetkili yönetici/yöneticileri ve TAGEM Genel Müdürü arasında proje sözleşmesi imzalanır.	Sözleşme sekreteryaya tarafından belirlenen formata göre düzenlenir, tarafların hak ve yükümlülükleri ile idari, mali hükümleri ve diğer hususları kapsar.

MADDE 12: Projelerin Başlatılması, Gelişme Ve Sonuç Raporları, İzlenmesi, Sonuçlandırılması ve Sonuçlarının Takibi

Madde 12, (1) fıkrası	Madde 12, (2) fıkrası
Projeler, sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmede belirtilen başlama tarihinde yürürlüğe girer.	Sözleşme imzalandıktan sonra proje başlama tarihinde değişiklik yapılamaz.
Madde 12, (3) fıkrası	Madde 12, (4) fıkrası
Projelerin teknik ve mali gerçekleştirmelerinin mevzuat ve formata uygun olarak yürütülüp yürütülmediği, daire başkanlığı tarafından, gelişme ve yerinde izleme raporları vasıtasıyla takip ve kontrol edilir.	Gelişme raporları yürütücü kurumun üst yazısı ekinde ilgili yılın 15 Mayıs ve 15 Ekim tarihlerine kadar Genel Müdürlükte olacak şekilde yılda iki defa gönderilir.
Madde 12, (5) fıkrası	Madde 12, (6) fıkrası
Gelişme raporlarının geç gelmesi nedeniyle daire başkanlıklarınca hazırlanacak olan inceleme raporları	Projelerin yerinde izleme organizasyonu, ilgili daire başkanlığı tarafından yapılır.

ve ödemeye esas hak ediş belgelerinin, Kurul toplantısına yetiştirilememesi ve buna bağlı olarak gelişme raporu ile ilgili ödeme ve benzeri kararların alınamaması durumunda meydana gelecek gecikmelerden, Genel Müdürlük sorumlu tutulamaz.	
Madde 12, (7) fıkrası	Madde 12, (8) fıkrası
Harcama yapılmassa bile projeler her takvim yılı için en az bir kez yerinde izlenir. Ancak projenin ilk gelişme raporu gönderilme tarihi 15 Ekim olan projelerde, henüz harcama yapılmamış ise ilk takvim yılı için yerinde izleme yapılmayabilir.	Proje izleme ekibi tarafından yerinde izleme sonucu hazırlanan rapor daire başkanlığına iletilir.
Madde 12, (9) fıkrası	Madde 12, (10) fıkrası
Yerinde izleme ve gelişme raporları ile ekinde yer alan harcama belgeleri, daire başkanlığı tarafından incelenir ve değerlendirilir.	İnceleme ve değerlendirme sonucu, daire başkanlığı tarafından hazırlanan inceleme raporu ve ödemeye esas hak ediş belgesi sekreteryaya gönderilir.
Madde 12, (11) fıkrası	Madde 12, (12) fıkrası
İnceleme raporları ve ödemeye esas hak ediş belgeleri doğrultusunda, sekreteryaya tarafından hazırlanan tutanak taslağı, karara bağlanmak üzere Kurula sunulur.	Proje yürütücüsü, proje süresinin bitiminden sonra üç ay içinde, formatına uygun olarak hazırlayacağı taslak proje sonuç raporunu, yürütücü kurum üst yazısı ekinde Genel Müdürlüğe gönderir.
Madde 12, (13) fıkrası	Madde 12, (14) fıkrası
Sonuç raporunda, proje kapsamında elde edilen bilimsel bulgu, bilgi, teknoloji, alternatif öneri, senaryo, gelişme ve benzeri sonuçlara yer verilir.	Projede elde edilen sonuçları/çıktıları gösterir proje çıktı bildirim formu sonuç raporu ile birlikte gönderilir.
Madde 12, (15) fıkrası	Madde 12, (16) fıkrası
Daire başkanlığı, taslak sonuç raporunu inceler ve proje yürütücüsünden bazı çalışmaların yeniden yapılmasını talep edebilir veya sonuç raporunda revizyon yapılmasını isteyebilir. Bu durumda gerekli düzeltmeler proje yürütücüsü tarafından yapıldıktan sonra sonuç raporu Kurulda değerlendirilir.	Sonuçlanan projelerden, proje konusu Bakanlığın diğer birimleri tarafından belirlenenlere öncelik verilerek, daire başkanlıkları tarafından sunulması gerekli görülenler, Kurul toplantısında proje yürütücüsü/araştırmacısı tarafından sunulur.
Madde 12, (17) fıkrası	Madde 12, (18) fıkrası
Sonuç raporları, Kurul tarafından kabul edilir veya revizyon istenir, proje yürütücüsü tarafından gerekli düzeltmelerin yapılmaması durumunda ise reddedilir.	Sonuç raporunun Kurul tarafından kabulü ile projeler sonuçlandırılır.
Madde 12, (19) fıkrası	Madde 12, (20) fıkrası
Daire başkanlıkları tarafından gerekli görülmesi veya Bakanlığın ilgili birimlerinden talep edilmesi durumunda sonuçlanan projeler ile ilgili proje sonuç raporları ve/veya proje sonucu elde edilen çıktılar ilgili Genel Müdürlükler, enstitüler ve Bakanlığın diğer birimleri ile paylaşılabilir.	Proje yürütücüleri, sonuç raporlarının Kurul toplantısında kabul edildiği tarihin altıncı ve on ikinci ayı sonunda olmak üzere, iki defa projede elde edilen sonuçları/çıktıları gösterir proje çıktı bildirim formunu hazırlayarak Genel Müdürlüğe gönderir.
Madde 12, (21) fıkrası	-
Daire başkanlıkları, desteklenen projelerin sonuçlarının/çıktılarının takibini, sonuç raporlarının kabulünden itibaren bir yıl süreyle, proje çıktı bildirim formu ve gerekli görülmesi durumunda yerinde izleme yaparak gerçekleştirir.	-

MADDE 13: Ödeneklerin Kullanılması

Madde 13, (1) fıkra Destek ödemesi; tarımsal destekleme bütçesinden, Kurul tutanağında karara bağlandıktan sonra, yürütücü kurum adına T.C. Ziraat Bankası şubeleri nezdinde açılmış proje hesabına yapılır.	Madde 13, (2) fıkra Projenin başlama tarihinden önce ve/veya süre uzatımı dâhil, proje süresinin bitiminden sonra yapılan harcamalara ilişkin destek ödemesi yapılmaz.
Madde 13, (3) fıkra Destek Programı kapsamında avans ödemesi yapılmaz.	Madde 13, (4) fıkra Projede kullanılmak ve araştırmanın gerektirdiği miktar ve ölçüyle sınırlı olmak kaydıyla Destek Programı bütçesinden desteklenecek harcama kalemleri aşağıda belirtilmiştir:
Madde 13, (4) fıkra, (a) bendi <u>Ticari üretim yapılabilecek büyüklük ve kapasitede olanlar hariç olmak üzere; alet, makine, teçhizat, yazılım ve donanım alımları.</u>	Madde 13, (4) fıkra, (b) bendi Tarımsal alet ve ekipmanların kiralama ücretleri (projede kullanılması gerekli olan traktör, biçerdöver, mibzer, pulluk, ilaçlama makinası ve benzeri tarımsal alet ve ekipmanlar).
Madde 13, (4) fıkra, (c) bendi <u>Ticari üretim yapılabilecek miktarlarda olanlar hariç olmak üzere sarf malzeme alımları.</u>	Madde 13, (4) fıkra, (ç) bendi <u>Araştırmanın gerektirdiği miktar ve ölçüde yem, tohum, ilaç, gübre ve benzeri girdi alımları.</u>
Madde 13, (4) fıkra, (d) bendi Projede ihtiyaç duyulan hizmet alımı giderleri (anket, deneme, analiz, ekonometrik modelleme, tasarım ve benzeri).	Madde 13, (4) fıkra, (e) bendi <u>Bina, laboratuvar gibi yapılar hariç olmak üzere, projede kullanılan cihaz, ekipman, sera ve benzeri materyalin bakım onarım ücretleri.</u>
Madde 13, (4) fıkra, (f) bendi Tescil, patent ve sertifikasyon ücretleri.	-
Madde 13, (5) fıkra Bakanlık tarafından desteklenen projelerde, bütçe/harcama kalemlerine ilişkin destek üst limitleri ve şartları, usul ve esaslarda belirlenir. Ancak Bakanlığın proje başına verebileceği destek üst limitinin aşılmasıyla daire başkanlığı belirli projeler için proje yürütücüsünün gerekçeli talebini uygun bulması durumunda usul ve esaslarda bütçe/harcama kalemleri bazında belirlenen Bakanlık destek üst limitlerini, makine-teçhizat bütçe kalemi hariç olmak kaydıyla artırabilir.	Madde 13, (6) fıkra Destek Programı bütçesinden desteklenmeyecek harcama kalemleri aşağıda belirtilmiştir:
Madde 13, (6) fıkra, (a) bendi Her türlü sermaye kullanım maliyeti, promosyon malzemesi, pazarlama ve ticari amaçlı reklam giderleri.	Madde 13, (6) fıkra, (b) bendi Proje hazırlama, başvuru ve sözleşme giderleri, gelişme ve sonuç raporları ile bunlara ait basım giderleri.
Madde 13, (6) fıkra, (c) bendi Tescil, patent ve sertifikasyon giderleri hariç, projenin sonuçlarının ticari uygulamaya dönüştürülmesi için yapılacak giderler.	Madde 13, (6) fıkra, (ç) bendi Destek Programı bütçesinden desteklenecek harcamalarda belirtilenlerden, araştırma projesinin gerektirdiği kapasite/miktarlar hariç olmak üzere, ticari üretime yönelik büyük kapasitedeki/miktardaki alet, ekipman, hayvan (inek, koyun, keçi, manda, tavuk ve benzeri) ve sarf malzemesi (yem, tohum, ilaç, gübre ve benzeri) alımları.
Madde 13, (6) fıkra, (d) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (e) bendi

Tarımsal alet ve ekipmanların (traktör, biçerdöver, mibzer, pulluk, ilaçlama makinası ve benzeri) satın alımı.	Isıtma, aydınlatma, haberleşme ve su giderleri.
Madde 13, (6) fıkra, (f) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (g) bendi
İnşaat ve altyapı giderleri.	Proje ekibinde yer alan veya almayan personele ödenecek burs, maaş ve benzeri ücretler.
Madde 13, (6) fıkra, (ğ) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (h) bendi
Havale, sigorta, banka maliyetleri gibi mali hizmet maliyetleri.	Bina, arazi alımları ve kiralamaları.
Madde 13, (6) fıkra, (ı) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (i) bendi
Taşıt alımı ve taşıt kiralamaları.	Başka bir fon kaynağından finanse edilen kalemler.
Madde 13, (6) fıkra, (j) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (k) bendi
Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri.	Çalıştay, fuar, tanıtım, konferans, sempozyum ve toplantı gibi organizasyonlara ilişkin giderler.
Madde 13, (6) fıkra, (l) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (m) bendi
Danışmanlık ve eğitim ücretleri.	Bilgisayar, fotoğraf makinası, yazıcı, kamera, harici bellek, telefon, projeksiyon cihazı, klima, buzdolabı, bulaşık makinası, kırtasiye malzemesi, eldiven, kağıt havlu ve benzeri alımlar.
Madde 13, (6) fıkra, (n) bendi	Madde 13, (6) fıkra, (o) bendi
İşçilik ücretleri.	Nakliye giderleri.
Madde 13, (6) fıkra, (ö) bendi	-
Proje ile ilgisi olmayan giderler.	-

MADDE 14: Proje Değişiklik Talepleri

Aynı Kararın 19'uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 14, (1) fıkra	-
Devam eden projelere ilişkin değişiklik talepleri değerlendirilirken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:	-
Madde 14, (1) fıkra, (a) bendi	Madde 14, (1) fıkra, (b) bendi
Projelerdeki öngörülme giderler ve/veya maliyet artışlarından kaynaklı sorunların giderilmesi amacıyla yürütücü kurumun gerekçeli başvurusu üzerine, ilgili <u>daire başkanlığının uygun görüşü ve Kurul kararı ile Bakanlıkça projeye verilen destek tutarında artış yapılabilir.</u> Yapılacak destek tutarındaki artış, Bakanlık desteğinin %10'unu geçemez.	Mücbir sebepler haricinde, yürütücü kurumun gerekçeli başvurusu üzerine, daire başkanlığının uygun görüşü ile projenin süresi en fazla bir yıl uzatılabilir. Ancak ıslah projelerinde, ilgili daire başkanlığının görüşü ile Kurul tarafından, projenin süresi üç yıla kadar uzatılabilir.
Madde 14, (1) fıkra, (c) bendi	Madde 14, (1) fıkra, (ç) bendi
Yürütücü kurumlar, desteklenen projelerini başka kurum/kuruluşlara devredemezler. Ancak üniversitelerin yürütücü olduğu projelerde, proje yürütücüsünün başka bir üniversiteye geçmesi veya üniversitenin bölünmesi durumlarında, devir eden ile devir alan üniversitenin, karşılıklı olarak devir işlemi kabul etmesi ve yazışma ile bu hususu belgelemesi koşulu ve Kurulun uygun kararı ile proje devredilebilir. Bu projeler için aynı şartlarda yeni sözleşme imzalanır ve proje ile ilgili her türlü hak ve sorumluluk devir alan üniversiteye ait olur. Ayrıca o zamana kadar alınan tüm makine, teçhizat ve sarf malzemeleri yürütücülüğü devir alan üniversiteye koşulsuz devredilmesi gerekir.	Yürütücü kurum tarafından proje ortağı kurumun değiştirilmesinin talep edildiği durumlarda, bu talepler hakkında kararı ilgili mevzuata göre Kurul verir.

Madde 14, (1) fıkra, (d) bendi	Madde 14, (1) fıkra, (e) bendi
Yürütücü kurum tarafından proje ekibinden bir kişinin değiştirilmesinin talep edildiği durumlarda, bu talepler ilgili daire başkanlığı tarafından değerlendirilerek karara bağlanır ve yürütücü kuruma bildirilir.	Desteklenen projelere ilişkin proje yürütücüsü/yürütücü kurum tarafından gerekçeli olarak sunulan diğer değişiklik talepleri, ilgili mevzuata göre karara bağlanır. Mevzuatta belirtilmeyen hususlarla ilgili değişiklik talepleri hakkında nihai kararları ise Kurul verir.

MADDE 15: Proje Yürütücüsü Ve Yürütücü/Ortağı Kurumun Sorumlulukları

Madde 15, (1) fıkra	Madde 15, (2) fıkra
Proje yürütücüsü, proje kapsamındaki faaliyetler ile mal ve hizmet alımlarının bu Tebliğ hükümlerine ve usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmesinden sorumludur.	Proje yürütücüsü ve yürütücü kurum , proje uygulamalarının mevzuat ve sözleşmeye göre gerçekleştirilmesinden, <u>alım-satımlara ve diğer uygulamalara yönelik tüm belgelerin asıllarının gerektiğinde ibraz edilmek üzere proje bitiş tarihinden itibaren beş yıl süre ile muhafazasından sorumludur.</u>
Madde 15, (3) fıkra	-
Proje yürütücüsü/ortağı kurumun ve proje yürütücüsünün diğer sorumlulukları sözleşmeyle belirlenir.	-

MADDE 16: Fikri Sınai Mülkiyet Hakları ve Telif Hakları

Madde 16, (1) fıkra	Madde 16, (2) fıkra
Bakanlık tarafından desteklenen projelerin gerçekleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan bilgi, eser, buluş, tescil, patent, faydalı model, teknoloji gibi her türlü fikri ürün ve proje çıktıları üzerindeki fikri ve sınai mülkiyet haklarına ilişkin hususlar, proje sözleşmesi ile düzenlenir.	Proje yürütücüleri, Bakanlığın desteğini belirtmek şartıyla yurt içinde veya yurt dışında, araştırma ile ilgili bilimsel yayın yapabilir. Ancak bilimsel yayın yapılması için izin alınması şartı getirilen projelerde bilimsel yayın yapılmadan önce Genel Müdürlükten izin alınır.
Madde 16, (3) fıkra	Madde 16, (4) fıkra
Proje kapsamında yapılan bilimsel yayınların bir örneğinin, gelişme ve sonuç raporunun ekinde Genel Müdürlüğe gönderilmesi zorunludur.	Proje ile ilgili yayınlarda, yardımcı personel hariç, proje ekibinde yer alan kişilerin isimleri yazılır.
Madde 16, (5) fıkra	-
Projeler ile ilgili kamu kurumları dışında üçüncü taraflardan gelen bilgi/belge talepleri Genel Müdürlük tarafından karşılanmaz.	-

MADDE 17: Mülkiyet İşlemleri

Madde 17, (1) fıkra	-
Bu Tebliğ çerçevesinde alımı desteklenen malzeme, alet, makine-teçhizat, yazılım-donanım ve benzeri materyalin mülkiyetinin kime ait olacağı proje sözleşmesi ile belirlenir.	-

MADDE 18: Etik Kurallara Uyma Yükümlülüğü

Madde 18, (1) fıkra	-
Proje ekibi ve yürütücü/ortağı kurum, aşağıda belirtilen etik ilkelere uygun hareket etmek zorundadır:	-
Madde 18, (1) fıkra, (a) bendi	Madde 18, (1) fıkra, (b) bendi
Kamu kurumlarının uymak zorunda oldukları etik davranış ilkelerini düzenleyen tüm mevzuat hükümlerine uymak ve uyulmasını sağlamak.	İnsan ve hayvanların deneysel amaçlarla kullanılmasının gerektiği hallerde, tüm mevzuat hükümlerine ve uluslararası etik ilkelerine uygun hareket etmek.
Madde 18, (1) fıkra, (c) bendi	Madde 18, (1) fıkra, (ç) bendi
Projenin yürütülmesi sırasında evrensel nitelikli bilimsel araştırma ve yayın kurallarına uymak.	(a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan ilkelere uyulmadığı durumların tespiti halinde, ilgili mevzuat hükümlerine göre hareket etmek.

MADDE 19: Mücbir Sebepler

Madde 19, (1) fıkra	-
Bu Tebliğ çerçevesinde mücbir sebep sayılabilecek hususlar aşağıda belirtilmiştir:	-
Madde 19, (1) fıkra, (a) bendi	Madde 19, (1) fıkra, (b) bendi
Kısmi veya genel seferberlik ilanı veya grev.	Yurt içi/yurt dışı materyal temin edilememesi.
Madde 19, (1) fıkra, (c) bendi	Madde 19, (1) fıkra, (ç) bendi
Proje yürütücüsü veya birinci derece yakınının, uzun süre yataklı/ağır tedavi gerektiren hastalığının oluşması veya ölümü nedeniyle proje yürütücüsünün projeyi yürütemeyecek olması ve proje yürütücülüğü yapabilecek başka bir kişinin bulunamaması.	Sabotaj veya patlamaların meydana getirdiği sonuçlar.
Madde 19, (1) fıkra, (d) bendi	Madde 19, (1) fıkra, (e) bendi
Yangın, sel, deprem veya diğer doğal afetler ile salgın hastalıklar.	Ağır ekonomik bunalım nedeniyle veya başka sebeplerle olağanüstü hal ilanı.
Madde 19, (1) fıkra, (f) bendi	Madde 19, (1) fıkra, (g) bendi
Destek Programına ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararında yer verilmemesi ya da Bakanlığın Ar-Ge desteğini iptal etmesi veya Bakanlık dışında bir kuruma devretmesi.	Projenin yürütülmesini önemli ölçüde etkileyecek nitelikte bitki ve hayvan salgın hastalığının ortaya çıkması.

MADDE 20: Proje Desteğinin Durdurulması ve İptali

Madde 20, (1) fıkra	Madde 20, (2) fıkra
Mücbir sebeplerle geçici olarak yürütülemez hale gelen projeler, proje yürütücüsü/yürütücü kurumun başvurusu ve/veya söz konusu hususların, daire başkanlığı/proje izleme ekibi tarafından tespit edilmesi durumunda, Kurul kararı ile mücbir sebep süresince veya belirlenecek bir süre boyunca durdurulabilir.	Proje desteği; durdurma gerekçelerinin ortadan kalktığına, proje yürütücüsü/yürütücü kurum tarafından Genel Müdürlüğe bildirilmesi ve/veya daire başkanlığı/proje izleme ekibi tarafından tespiti üzerine Kurul kararı ile yeniden başlatılır. Durdurma süresi proje bitiş tarihine ilave edilir.
Madde 20, (3) fıkra	Madde 20, (4) fıkra
Mücbir sebeplerle projenin yürütülmesinin mümkün olmayacağına ulaşıldığı durumlarda, söz konusu projeye verilen destek, proje	Proje yürütücüsünün/yürütücü kurumunun kusur ve ihmallerinden kaynaklı olarak projenin formatına, içeriğine veya sözleşmeye uygun şekilde

<p>yürütücüsünün/yürütücü kurumun, başvurusu veya bu durumun daire başkanlığı/proje izleme ekibi tarafından tespiti üzerine, Kurul kararıyla iptal edilir. Bu fıkraya göre desteği iptal edilen projeler için proje sahibi yürütücü kurumdan o tarihe kadar yapılan ödemelerin iadesi istenmez. Bu projelerde Bakanlık desteğiyle alınmış alet, makine, teçhizat, yazılım ve donanımdan, daire başkanlığı tarafından uygun görülenler ile Bakanlık desteğiyle alınmış ancak kullanılmamış durumda olan sarf malzemelerin tamamı, Kurul kararı alınarak Genel Müdürlüğe bağlı enstitülere teslim edilmesi istenir. Teslim edilmesi istenen materyallerle ilgili proje yürütücüsü kurum veya proje ortağı kurum hak iddiasında bulunamaz.</p>	<p>yürütülmediğinin tespiti halinde, proje durdurularak olumsuzlukların giderilmesi için Kurul tarafından süre verilebilir veya süre verilmeden proje desteği doğrudan iptal edilerek projeye yapılmış olan destek ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir ve 21 inci maddeye göre işlem yapılır. Süre verilmesi durumunda, söz konusu olumsuzlukların verilen sürede giderildiğinin, daire başkanlığı/proje izleme ekibi tarafından tespit edilmesi durumunda proje Kurul kararı ile yeniden başlatılarak durdurulduğu süre kadar proje bitiş tarihine ilave edilir. Ancak olumsuzlukların giderilmediğinin tespiti halinde proje desteği Kurul kararı ile iptal edilerek projeye yapılmış olan destek ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir ve 21'inci maddeye göre işlem yapılır.</p>
<p>Madde 20, (5) fıkra</p>	<p>Madde 20, (6) fıkra</p>
<p>Bakanlıktan veya başka bir kurum/kuruluştan daha önce desteklenmiş olan mükerrer projeler desteklenmez. Bakanlıkça desteklenen projeye başka bir kurum veya kuruluştan, destek kapsamında olan kalemleri için destek alındığının tespiti halinde proje için yapılmış Bakanlık destekleme ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir. Söz konusu durumlarda sözleşme imzalanmış olsa dahi Bakanlık tarafından sözleşme tek taraflı olarak feshedilir ve 21'inci maddeye göre işlem yapılır.</p>	<p>Gelişme raporunun gönderilmemesi veya bu Tebliğde belirtilen tarihlerden geç gönderilmesi durumunda, Kurulda görüşülemeyen proje için proje yürütücüsü kurum, ilgili daire başkanlığınca uyarılır, bu hususun tekrarı durumunda proje desteği Kurul tarafından iptal edilerek projeye yapılmış olan destek ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir ve 21'inci maddeye göre işlem yapılır.</p>
<p>Madde 20, (7) fıkra</p>	<p>Madde 20, (8) fıkra</p>
<p>Sonuç raporunun bu Tebliğde belirtilen süre içerisinde gönderilmemesi durumunda, ilgili daire başkanlığınca proje yürütücüsü ve proje yürütücüsü kurum uyarılır, uyarılara rağmen sonuç raporunun gönderilmemesi durumunda proje desteği Kurul kararıyla iptal edilerek projeye yapılmış olan destek ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir ve 21'inci maddeye göre işlem yapılır.</p>	<p>Yürütücü kurum tarafından süresinden önce proje desteğinin iptal edilmesi talep edildiği durumda, bu talep Kurul tarafından karara bağlanarak destek iptal edilerek projeye yapılmış olan destek ödemeleri haksız ödeme olarak değerlendirilir ve 21'inci maddeye göre işlem yapılır.</p>

MADDE 21: İdari Yaptırımlar

<p>Madde 21, (1) fıkra</p>	<p>Madde 21, (2) fıkra</p>
<p>Daire başkanlıkları proje kapsamındaki harcamalara ilişkin gelişme raporları ekinde kendilerine ibraz edilen belgelerin, yetkileri kapsamındaki kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında, gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır.</p>	<p>Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.</p>
<p>Madde 21, (3) fıkra</p>	<p>Madde 21, (4) fıkra</p>
<p>Destek Programı kapsamında yapılan destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere haksız yere yararlandığı tespit edilenler ile idari hata sonucu</p>	<p>18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 23'üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler Kurul tarafından değerlendirilip karara bağlanır ve Genel Müdürlük tarafından ilgili birimlere bildirilir.</p>

sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyenler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

MADDE 22: Diğer Hususlar

(1) Destekleme Programına başvuru şartları, değerlendirme kriterleri, projelerin uygulanmasına, harcamaların ve ödemelerin gerçekleştirilmesine ilişkin diğer hususlar ile bu Tebliğde belirtilmeyen hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak usul ve esaslarda düzenlenir.

MADDE 23: Yürürlükten kaldırılan tebliğ

(1) 12/3/2020 tarihli ve 31066 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/65) yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1: Geçiş hükümleri

(1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce sözleşmesi imzalanan projeler hakkında, ilgili projeler sonuçlanıncaya kadar sözleşmelerinin imzalandığı tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümleri uygulanır.

(2) Kurul üyelerinden görev süresi devam edenler için yeniden görevlendirme yapılmaz.

MADDE 24: Yürürlük

(1) Bu Tebliğ 1/1/2021 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 25: Yürütme

(1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.